

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אדם ורפואה- חלק א' ; 96119 -

תאריך עדכון אחרון 18-10-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: רפואה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' דרורית עטיאס ודר' מיכי פיליפס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: droritas@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בימי רביעי, בתאום מראש

מורי הקורס:

ד"ר מיכי פיליפס,
ד"ר דרורית שליפשטיין- עטיאס,
גב חנה קידר,
ד"ר בועז נחמיאס,
ד"ר עדי פינקלשטיין,
גב דני פינק,
מר ישראל לקס,
ד"ר רחל מרנס,
גב מלכה סלע,
ד"ר אהוד לבל,
גב גילי בידרמן,
ד"ר אוהד אבני,
ד"ר בטינה שטיינר-בירמנס,
ד"ר שאול חנן,
גב מוריה שמידע,
ד"ר נעמי וייזר פולק,
גב רבקה הראל,
ד"ר דליה מור,
פרופ מיכאל מאיר,
ד"ר דיאנה פלשר,
ד"ר אסף גפן,
ד"ר מתן גרוס,
ד"ר משגב רוטנשטרייך,
ד"ר אביחי אשל,
גב אירית דותן,
ד"ר גלעד שפיגל,
ד"ר אוהד אבן אור,
מר גיא תבורי,
ד"ר רבקה לסטר,
ד"ר אביגיל מעייני,
גב אורלי קוזין-מלאכי,
ד"ר סמואל לוי

תאור כללי של הקורס:

החברה מדעי מתחומי נושאים המשלב אקדמי תחום הוא, (ורפואה אדם) *Medical Humanities* והרוח, מתוך כוונה להדגיש את ההיבטים האנושיים של עבודתו של הרופא. ההתפתחויות המדעיות והטכנולוגיות מרחיקות הלכת המאפיינות את הרפואה המודרנית מבליטות את הצורך בתנועה אל עבר מדעי הרוח והחברה, כדי לקדם את האתגרים המתחדשים של: תקשורת רופא-מטופל, אתיקה רפואית מול חולים ומשפחות החשופים לשפע של אינפורמציה ובחירה, רב תרבותיות, וערכים של איכות חיים, כבוד החולה, טיפול מקל סבל והיכולת לפתח חמלה.

התפתחות המדע ושפע האינפורמציה הרפואית גרמו לעיתים לרופא לאבד את "המגע האנושי" שהחולים צמאים לו. מהצד השני, רופאים סובלים משחיקה ומתסכול מתמשך, על רקע הגברת חלקם של תפקידים ביורוקרטים בעבודתם, המרוץ אחר ידע והתחרות בעולם האקדמי. חינוך רפואי- הומניסטי מייצר רופאים שיודעים להעריך היסטוריה, ספרות ואמנות ולפיכך גם סיפורי- חיים והבדלים בין אישיים ובין תרבותיים. הרופא שהוא תוצר של חינוך כזה ידע להכיר את מטופליו

כאנשים, וידע להעניק טיפול אכפתי וחומל.
במסגרת התכנית נלמד מבואות לתקשורת רופא-מטופל, אתיקה רפואית, כשירות תרבותית,
ופרופסיונליזם. בסיומו של הקורס נדע להכיר את האדם שבחולה ואת האדם שבנו – הרופאים לעתיד.
להלן תכנית הלימודים לשנה א'.

קורס אדם ורפואה א'

כללי

1. הקורס מיועד לתלמידי שנה א' רפואה.
2. היקף הקורס: 4 נ"ז.
3. מבנה הקורס: הקורס ניתן במשולב באמצעי הוראה מגוונים, בהם מעט הרצאות פרונטליות, תרגולים בקבוצות קטנות וסיורים לימודיים בבתי חולים ומחוצה להם. בשנת הלימודים הנוכחית בצל הקורונה יבוטלו המחלקות בסימסטר א', ויערכו בסימסטר ב' בהתאם לחזרה לשגרה. הרצאות פרונטליות בסימסטר א' יועברו בזום או שיוקלטו ויועברו לסטודנטים ללימודה עצמית. מפגשי הקבוצות הקטנות יהיו פרונטליות או בזום בהתאם להנחיות בשל הקורונה.
4. נושאי הקורס: בסימסטר א' תקשורת רופא - מטופל, אתיקה ומקצוענות, התחלת כישורים קליניים: תצפית. בסימסטר ב': כשירות תרבותית, חזרה על תקשורת. כל התרגילים יערכו בקבוצות קטנות בפקולטה או בזום בהדרכת שני מדריכים, בד"כ רופאים מדיסציפלינות שונות, וכן מדריכים ממקצועות נושקים לרפואה כמו עבודה סוציאלית, אנתרופולוגיה רפואית חוקרים, ועוד.
5. מרכזת: דר' דרורית עטיאס
6. קיימת חובת השתתפות בהרצאות בתרגולים ובביקורים במחלקות.
7. מטלות שנתיות- בסימסטר א': כתיבה רפלקטיבית, הכנת עבודות חקר בנושא כשירות תרבותית. בסימסטר ב':
הצגת עבודות כשירות תרבותית
עבודת ליווי של מטופל כרוני, משוב על הסרטות של חולה מדומה, כתיבה רפלקטיבית.
8. ציון הקורס: שנתי. מתבסס על ציון משוב עצמי של הסרטת ראיון מול חולה מדומה, ציון על עבודת סכום של מפגשים עם מטופל כרוני/ליווי קשיש, וכן הערכת מדריכים.

מטרות הקורס:

מטרות התכנית

- עם סיום הלימודים יוכל הסטודנט המסיים את לימודיו
1. להשתמש בידע ותפיסות הלקוחים ממדעי החברה, מדעי הרוח ומדעי ההתנהגות להתמודדות עם בעיות בריאות של חולים ובני משפחותיהם.
 2. לנהל תקשורת יעילה עם חולים ובני משפחתם והמתבססת על עקרונות של תקשורת יעילה.
 3. להתחשב בגורמים תרבותיים המשפיעים על החולה (competence Cultural).
 4. לזהות ולנתח סוגיות אתיות בהקשר של טיפול רפואי ברמה הבסיסית
 5. להכיר ולהפנים התנהגות מקצועית (behaviour Professional), המצופה מרופא העוסק במקצוע הרפואה בישראל.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיום הקורס הסטודנטים יוכלו לנהל ראיון רפואי, עפ"י עקרונות מודל קלגרי קיימברידג' אותו למדו, יוכלו לראיין חולים בדגש על רקע והשפעות תרבותיות על מצבם הרפואי וכן לנתח סוגיות באתיקה רפואית עפ"י המודלים הנלמדים בקורס.

דרישות נוכחות (%) :

חובת נוכחות בתרגולים ובביקורים הקליניים

שיטת ההוראה בקורס: שיטות ההוראה:

1. הרצאות פרונטליות, זום או מוקלטות.
2. תרגולים בקבוצות קטנות
3. ביקורים קליניים במחלקות (מותנה בחזרה לשגרה בשל הקורונה).
4. סיור בנושא כשירות תרבותית (מותנה בחזרה לשגרה)
5. למידה עצמית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. נושאי הקורס בסמסטר א': בלוק I : תקשורת רופא - מטופל, אתיקה ופרופסיונליזם ברמה הבסיסית. II: התחלת כישורים קליניים (מותנה בביקור במחלקות בשל הקורונה)
- סימסטר ב': בלוק III: כשירות תרבותיות

חומר חובה לקריאה:

the biopsychosocial model 25 years later. francescBorrell-Carrio.

Ann. Fam. Med 2004;576-582

patients' perspective of GP non-verbal communication . Ludmila Marcinowicz.

British journal of GP. Feb. 2010

The impact of patient centered care on outcome. Moira Stewart.

The journal of family practice Sep. 2000

פרק 5 מתוך ספרו של ד"ר בנימין מוזס- אדם חסר פנים, משבר הזהות של הרפואה המודרנית .

משונים, ג'. (1999). סוציולוגיה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 4 (תרבות) עמ' 58 - 85

נובל, א. (2007). תיווך לשוני ותרבותי של שירותים חברתיים: כשירות תרבותית בשירות הבריאות. הד

האולפן החדש, 91, 18 - 28.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 10 %
הגשת עבודה 45 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 45 %
עבודת ליווי חולה כרוני או קשיש

מידע נוסף / הערות: